

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 285/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť S. A., L., zastúpeného advokátom JUDr. M. F., Advokátska kancelária, L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uzneseniami Okresnej prokuratúry Lučenec č. k. 1 Pv 1243/08-84 z 20. apríla 2010 a č. k. 1 PV 694/09-48 z 26. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. A. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2011 doručená sťažnosť S. A., L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. F., Advokátska kancelária, L., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

uzneseniami Okresnej prokuratúry Lučenec (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 1243/08-84 z 20. apríla 2010 a č. k. 1 PV 694/09-48 z 26. júla 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Lučenec, Úradu justičnej a kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) ČVS: ORP-18/OEK-LC-2008 z 29. januára 2010 (v sťažnosti je uvedený nesprávny dátum – 9. január 2010, pozn.) vznesené obvinenie pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa ustanovení § 277 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že *„Toto bolo potvrdené uznesením krajského vyšetrovateľa úradu justičnej kriminálnej polície PZ Banská Bystrica pod sp. zn. KRP-4/OEK-BB-2010, ktorým bolo započaté stíhanie vo veci neodvedenia dane a poistného § 277/1,2b) TZ spolupáchateľstvom.“*

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ podľa svojho vyjadrenia sťažnosť, v ktorej namietal nezákonnosť vydaného rozhodnutia. Na tomto mieste sťažovateľ argumentuje: *„O mojej sťažnosti rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec uznesením sp. zn. 1Pv 1243/08-81 a 1PV 694/09-48 tak, že túto zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia sa prokurátor Krajskej prokuratúry Bratislava obmedzil na konštatovanie, že na podklade zistených skutočností v predmetnej veci po začatí trestného stíhania je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin, ktorý sa vyšetruje som spáchal.“*

Sťažovateľ uvádza, že uznesením prokurátora okresnej prokuratúry č. k. „1 Pv 1243/08-81 a 1PV 694/09-48“ bola jeho sťažnosť ako nedôvodná zamietnutá.

Sťažovateľ poukazuje na to, že v podanej sťažnosti uviedol podrobné dôvody nezákonnosti uznesenia vyšetrovateľa, pričom prokurátor v rámci rozhodovania o sťažnosti nereagoval na žiaden z ním prezentovaných dôvodov. Sťažovateľ na tomto mieste argumentuje: *„Všetky mnou uvádzané sťažnostné dôvody zhrnul do konštatovania, že som namietal, že v danej veci ide o bežný obchodný vzťah. Pokiaľ aj uviedol, že by bolo nelogické predpokladať, že pri vznesení obvinenia musí byť trestný čin jednoznačne definovaný a aj preukázaný, keďže práve toto je cieľom následného vyšetrovania, ako*

i prípadného súdneho rozhodnutia, nie je možné predsa súhlasiť s takou interpretáciou inštitútu vznesenia obvinenia, žeby bolo možné ho vzniesť voči určitej osobe bez akýchkoľvek relevantných podkladov a vlastne ho pokladať za „službu“; podozrivému, pretože po vznesení obvinenia si tento môže, ako to ďalej prokurátor vo svojom rozhodnutí uvádza, uplatňovať všetky práva a povinnosti obvineného a tiež mu je garantovaná istota, že sa vyšetrovanie bude viesť a dôkazy získavať len spôsobom stanoveným trestným poriadkom. Vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe je predsa vážnym zásahom do osobnej a morálnej integrity každého jednotlivca. Účinné bránenie sa vznesenému obvineniu a dokazovanie jeho nedôvodnosti, či vlastnej nevinoty, je častokrát spojené na strane obvineného s materiálnymi a morálnymi ujмами. Jeho vznesenie preto vždy musí vychádzať z právne relevantných dôkazov a pokiaľ aj nemusí byť, tak ako to prokurátor vo svojom rozhodnutí uvádza, trestný čin dokázaný, tak nie je pravdou žeby dokonca nemusel byť ani definovaný, pretože právo obvineného vedieť z čoho je obvinený je jedným z jeho základných práv. Trestný poriadok striktne stanovuje, že uznesenie o vznesení obvinenia musí okrem iných skutočností obsahovať opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností za ktorých k nemu došlo, tak aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom.“

Sťažovateľ ďalej argumentuje, že svoje výhrady voči „uzneseniu prokurátora Okresnej prokuratúry Lučenec“ uplatnil v písomnej žiadosti o preskúmanie postupu prokurátora, ktorú podal 23. novembra 2010 Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“). V žiadosti namietal „svojvoľnosť, nepodloženosť a nepreskúmateľnosť“ rozhodovania prokurátora, ktorý sa podľa jeho názoru sťažovateľa nevysporiadal „na základe racionálneho zákonného základu“ so žiadnym z dôvodov uvedených v podanej sťažnosti.

V nadväznosti na uvedené prezentuje sťažovateľ túto argumentáciu: „Dôkazom, že Okresná prokuratúra v Lučenci svojim uznesením porušila mnou namietané zákonné postupy je list z Krajskej prokuratúry Banská Bystrica pod zn. 3KPt 625/09-73 z 05.11.2010. V predmetnom liste prokurátor Krajskej prokuratúry JUDR. D. K. otvorene priznáva porušenie zákona zo strany Okresnej prokuratúry v Lučenci citujem, po

preskúmaní spisového materiálu som zistil, že Váš podnet je dôvodný. Vami napadnuté uznesenia prokurátorky Okresnej prokuratúry Lučenec neobsahujú odôvodnenie v súlade s nálezom Ústavného súdu SR č. III ÚS 209 zo 17.03.2009.“

Podľa vyjadrenia sťažovateľa žiadosť adresovaná krajskej prokuratúre 23. novembra 2010 bola posúdená ako podnet podľa ustanovenia § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a listom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/3 GPt 20/11-5 z 20. januára 2011 mu bolo oznámené, že jeho podnet sa bez prijatia opatrení odkladá.

Sťažovateľ je toho názoru, že stanoviskom generálnej prokuratúry a „*rozhodnutím Okresnej prokuratúry Lučenec*“ došlo k porušeniu jeho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože rozhodnutie prokurátora okresnej prokuratúry neobsahovalo relevantné dôvody, ktoré by vyčerpávajúco reagovali na argumenty, ktoré predstrel vo svojej sťažnosti podanej proti uzneseniu vyšetrovateľa.

V závere sťažovateľ poukazuje na včasnosť podania sťažnosti citujúc ustanovenie § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a argumentujúc, že od doručenia stanoviska generálnej prokuratúry (9. februára 2011) do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu ešte neuplynuli dva mesiace.

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ v závere sťažnosti žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„1. Základné právo S. A. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry v Lučenci sp. zn. 1Pv 1243/08-84 zo dňa 20.04.2010 a 1PV 694/09-48 zo dňa 26.07.2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresnej prokuratúry v Lučenci sp. zn. 1Pv 1243/08-84 zo dňa 20.04.2010 a 1PV 694/09-48 zo dňa 26.07.2010 zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

3. Okresná prokuratúra v Lučenci je povinná uhradiť S. A. trovy právneho zastúpenia v sume 314,18 Eur (slovom tristoštrnásť eur, 18/100 centov) na depozitný účet jeho právneho zástupcu, vedený vo ..., č. ú. ..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Vychádzajúc z obsahu podania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa

náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých je sťažovateľ uplatňujúci ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpený advokátom.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody a označenie proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Sťažnosť sťažovateľa sa vyznačuje zmatečnosťou svojho obsahu, ktorá vyúsťuje do nedostatku jednej zo zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti požadovanej ustanovením § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorou je logické, kompaktné a dostatočne určité odôvodnenie návrhu. Odôvodneniu sťažnosti sťažovateľa takáto kvalita zjavne chýba.

Obsah odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa sa vyznačuje týmito početnými nedostatkami:

1. Relevantné rozhodnutie, na ktoré sťažovateľ vo svojom odôvodnení poukazuje, nie je v sťažnosti náležite špecifikované, a síce pri „uznesení krajského vyšetrovateľa úradu justičnej kriminálnej polície PZ Banská Bystrica pod sp. zn. KRP-4/OEK-BB-2010“ nie je uvedený dátum jeho vydania. Rovnako tiež z odôvodnenia sťažnosti nemožno vyvodiť právne relevantnú súvislosť tohto rozhodnutia s označeným uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-18/OEK-LC-2008 z 29. januára 2010. Sťažovateľ expressis verbis uvádza, že „*Toto bolo potvrdené uznesením krajského vyšetrovateľa úradu justičnej kriminálnej polície PZ Banská Bystrica pod sp. zn. KRP-4/OEK-BB-2010, ktorým bolo započaté stíhanie vo veci neodvedenia dane a poistného § 277/1, 2b) TZ spolupáchateľstvom.*“. Podľa ustanovení § 185 a nasledujúcich zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov opravným prostriedkom proti uzneseniu policajta je sťažnosť, o ktorej rozhoduje, pokiaľ sťažnosti policajt sám nevyhoví, prokurátor, ktorý vykonáva nad prípravným konaním dozor. Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy nie je ústavnému súdu zrejmé, čo mal sťažovateľ na mysli, keď sa vyjadril, že uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ z 29. januára 2010 bolo „*potvrdené uznesením krajského vyšetrovateľa*“.

2. Zmätočnosťou sa vyznačuje aj špecifikácia porušovateľa namietaného základného práva. Na strane 2 v druhom odseku odôvodnenia sťažnosti sťažovateľ uvádza, že o jeho sťažnosti rozhodol „*prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec uznesením sp. zn. 1Pv 1243/08-81 a 1PV 694/09-48*“, v nasledujúcej vete však už uvádza, že v odôvodnení tohto uznesenia prokurátor „*Krajskej prokuratúry Bratislava...*“.

3. Ťažiskom námietok sťažovateľa je ním prezentovaná nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia prokurátora vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa o nedostatku dôvodov na vznesenie trestného obvinenia. Ústavný súd však z obsahu priloženej kópie jedného z namietaných rozhodnutí, a síce z uznesenia prokurátora okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 1243/08-84 z 20. apríla 2010, zistil, že toto sa týka otázky spojenia trestných vecí sťažovateľa na spoločné konanie. Sťažovateľ nevysvetlil príčinnú súvislosť tohto rozhodnutia s obsahom jeho námietok uplatnených v ústavnej sťažnosti a túto pri akejkol'vek snahe nie je ani možné z obsahu sťažnosti a jej príloh nijako vyvodiť.

4. Sťažovateľ sa v jednom z bodov argumentácie zmiňuje o písomnej žiadosti o preskúmanie postupu prokurátora podanej krajskej prokuratúre 23. novembra 2010, ktorou mal uplatniť svoje výhrady voči namietanému uzneseniu prokurátora okresnej prokuratúry. V nadväznosti na to sa však odvoláva na potvrdenie nezákonnosti postupu okresnej prokuratúry listom „*Krajskej prokuratúry Banská Bystrica pod sp. zn. 3KPt 625/09-73 z 05.11.2010*“, ktorý nemôže korešpondovať podanej žiadosti z 23. novembra 2010, keďže bol spísaný už 5. novembra 2010 (kópiu tohto listu pripojil sťažovateľ ako prílohu k sťažnosti).

5. Ďalej sa v obsahu odôvodnenia sťažnosti vyskytuje nesúladnosť špecifikácie námietky vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam, keď v odôvodnení sťažnosti sťažovateľ uvádza inú spisovú značku namietaného rozhodnutia (č. k. „*IPv 1243/08-8*“) v porovnaní s jej špecifikáciou v petite sťažnosti (č. k. 1 Pv 1243/08-84). Takisto nejednoznačné je vymedzenie porušovateľa základného práva, keď v odôvodnení sťažnosti prezentuje sťažovateľ námietku porušenia svojho základného práva aj vo vzťahu k stanovisku generálnej prokuratúry, no túto už v petite sťažnosti neformuluje.

Napokon v prílohách sťažnosti absentuje kópia jedného z namietaných rozhodnutí, a síce uznesenia okresnej prokuratúry č. k. 1 PV 694/09-48 z 26. júla 2010, teda zákonná náležitosť požadovaná ustanovením § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd zdôrazňuje, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Túto úlohu plní práve inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa vykazuje takú intenzitu nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, že nie je možné preskúmať splnenie čo i len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju

z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd na záver dodáva, že podľa ustanovenia § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (II. ÚS 117/05).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2011